

Espoon Palloseuran Jääkiekko ry.

Hallitus 9.6.2014

versio 1.0

Käytännöt turvalliseen seuratoimintaan

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	3
2 OHJEISTUS ALAIKÄISTEN HENKILÖKOHTAISTA KOSKEMATTOMUUTTA TURVAAVISTA TOIMISTA	3
2.1 Ennaltaehkäisy	3
2.1.1 Käytännöt alaikäisten turvallisuutta koskevien asioiden käsittelemiseksi	3
2.1.2 Häirintää ehkäisevän ilmapiirin vahvistaminen	4
2.1.3 Käytännöt alaikäisten kanssa toimivien työntekijöiden ja vapaaehtoisten rekrytoinnissa	4
2.1.4 Toiminnan läpinäkyvyys	4
2.1.5 Lasten ja nuorten valitseman luottohenkilön nimeäminen	5
2.1.6 Vapaaehtoisten kouluttaminen ja palautteen kerääminen	5
2.2 Puuttuminen	5
2.2.1 Käytäntöjen tiedottaminen toiminnassa mukana oleville	5
2.2.2 Valitusten ja epäilyjen tarkistaminen	5
2.2.3 Rikosepäilyihin puuttuminen	6
2.2.4 Ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntäminen	6
2.2.5 Lasten ja nuorten edun mukaisesti toimiminen	6
2.2.6 Viestintä	6
3 TEHTÄVÄNKUVAT, JOISSA RIKOSTAUSTAN TARKISTAMINEN KATSOTAAN TARPEELLISEKSI	7
3.1 Valmentajat	7
3.2 Huoltajat	7
3.3 Joukkueenjohtajat	7
3.4 Joukkueen muut vanhemmat	7
4 VAPAAEHTOISTEN RIKOSTAUSTA SELVITTÄMINEN	8

1 JOHDANTO

1.5.2014 voimaan tullut laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostausta selvittämisestä edellyttää rikostaustoja selvittävältä seuralta:

- ohjeistusta alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta turvaavista toimista
- niiden tehtäväkuvien arvioimista, joissa rikostaustan tarkistaminen katsotaan tarpeelliseksi.

2 OHJEISTUS ALAIKÄISTEN HENKILÖKOHTAISTA KOSKEMATTOMUUTTA TURVAAVISTA TOIMISTA

EPS käyttää lain tarkoittamana toimintaansa koskevana ohjeistuksena valtakunnallisten järjestöjen tekemää yleisohjetta ”Toimintaohje. Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen 25.4.2014”.

Kyseinen toimintaohje suosittaa seuraa ennaltaehkäisevästi:

- luomaan käytännöt alaikäisten turvallisuutta koskevien asioiden käsittelemiseksi
- vahvistamaan häirintää ehkäisevää ilmapiiriä
- luomaan selkeät käytännöt alaikäisten kanssa toimivien työntekijöiden ja vapaaehtoisten rekrytointiin
- lisäämään toiminnan läpinäkyvyyttä
- nimeämään lasten ja nuorten valitseman luottohenkilön
- kouluttamaan vapaaehtoisia ja keräämään palautetta.

Kun häirintään joudutaan puuttumaan, niin ohjeistus suosittaa

- varmistamaan, että toiminnassa mukana olevat ovat tietoisia häirintä-epäilyjen ja -tapausten varalle luoduista käytännöistä
- tarkistamaan huolellisesti kaikki valitukset ja epäilyt
- puuttumaan rikosepäilyihin välittömästi
- hyödyntämään ulkopuolisia asiantuntijoita
- toimimaan lasten ja nuorten edun mukaisesti
- viestimään selvästi ja totuudenmukaisesti.

Seuraavissa luvuissa kuvataan Espoon Palloseuran Jääkiekko ry:n osalta yllä suositetut ennaltaehkäisemisen ja puuttumisen toimenpiteet.

2.1 Ennaltaehkäisy

2.1.1 Käytännöt alaikäisten turvallisuutta koskevien asioiden käsittelemiseksi

EPS:n vastuuhenkilö alaikäisten turvallisuutta koskevissa kysymyksissä on toiminnanjohtaja. Hallituksessa tästä asiakokonaisuudesta vastaa puheenjohtaja.

Häirintä- tai hyväksikäyttöepäilyn ilmetessä jokainen joukkueen toimihenkilö on velvollinen viipymättä saattamaan epäilyn toiminnanjohtajalle tiedoksi. Toiminnanjohtajan tehtävä on huolehtia asian hoitamisesta eteenpäin.

Toiminnanjohtaja ottaa yhteyttä asianosaisiin sekä alaikäisen ollessa kyseessä tämän vanhempiin asioiden selvittämiseksi. Toiminnanjohtaja tekee selvityksen perusteella jatkotoimenpiteet, joita voivat olla esimerkiksi poliisille tai lastensuojelulle ilmoittaminen, asiasta sopiminen, varoituksen antaminen, toiminnasta sulkeminen jne.

2.1.2 Häirintää ehkäisevän ilmapiirin vahvistaminen

Häirintää ehkäisevää ilmapiiriä vahvistetaan ohjeistuksen tekemisellä ja siitä julkisesti tiedottamalla sekä seura-aktiiveja kouluttamalla. Ohjeistus laitetaan kaikkien luettavaksi seuran nettisivun julkiseen materiaalisalkkuun.

Valmentajien tulee laatia yhdessä pelaajien kanssa joukkueen pelisäännöt siten, että kaikki pelaajat sitoutuvat häirinnän ehkäisemiseen.

2.1.3 Käytännöt alaikäisten kanssa toimivien työntekijöiden ja vapaaehtoisten rekrytoinnissa

Työntekijöiden palkkaamisessa noudatetaan tavanomaisia työhaastattelu- ja taustantarkistusmenettelyitä. Lasten kanssa toimivilta työntekijöiltä tarkistetaan rikosrekisteriote rutiininomaisesti.

Koska aktiivisia vapaaehtoistoimijoita on jatkuvasti vaikeampi saada toimintaan mukaan, seurassa mukaan otetaan pääsääntöisesti kaikki halukkaat. Aloittavan ikäluokan suuresta vapaaehtoisuudesta sekä vaihtuvuudesta aiheutuvista kustannussyistä kaikilta mukaan tulevilta ei tarkisteta rikosrekisteriotetta. Rikosrekisteriote voidaan tarkistaa tarvittaessa tässä ohjeessa mainituissa tehtävissä toimivilta vapaaehtoisilta heidän omalla suostumuksella. Mikäli tarve rikosrekisterin selvittämiseen on ilmennyt, mutta henkilöltä ei saada siihen suostumusta, kyseinen henkilö ei saa enää olla minkään joukkueen toiminnassa mukana vapaaehtoisena toimijana.

2.1.4 Toiminnan läpinäkyvyys

Joukkueiden kaikessa toiminnassa pyritään siihen, että alaikäisten kanssa toimittaessa ryhmässä on paikalla aina vähintään kaksi aikuista. Erityisesti leiritapahtumissa leirin johtajan (yleensä joukkueenjohtajan) tulee huolehtia parityöskentelyn toteutumisesta.

Joukkueiden kaikki tapahtumat ovat vanhemmille periaatteessa avoimia. Toiminnan häiriintyessä voidaan vanhemmilta tai yksittäiseltä vanhemmalta evätä pääsy tapahtumiin. Vanhemmilta suljettuja voivat olla esimerkiksi joukkueen pukukoppi, vaihtoaatio tai leiritapahtumat, kun pelaajien katsotaan olevan riittävän vanhoja pärjäämään näissä paikoissa ilman vanhempiaan.

2.1.5 Lasten ja nuorten valitseman luottohenkilön nimeäminen

Seuran toiminnan jakautuessa useisiin joukkueisiin, ei yhden lasten ja nuorten valitseman luottohenkilön valinta ole mielekästä. Mikäli joukkueessa ilmenee tarvetta luottohenkilön nimeämiseen, tulee se hoitaa yhteisten pelisääntöjen luomisen tai päivittämisen yhteydessä.

Joukkueetasolla lasten luottohenkilönä tulee toimia omaan vastuuvallmentajan. Seuratason luottohenkilönä toimii seuran toiminnanjohtaja.

2.1.6 Vapaaehtoisten kouluttaminen ja palautteen kerääminen

Vapaaehtoistoimijoita koulutetaan seuran aloitustapahtumassa vuosittain. Sen lisäksi kullekin toimijaryhmälle järjestetään kauden aikana yhteistapaamisia sekä seuran työntekijöiden henkilökohtaisia opastuksia, joissa sivutaan tarvittavilta osin myös toimimista alaikäisten kanssa.

Erityisesti lasten koskemattomuuteen liittyvää kyselyä ei seurassa vuosittain toteuteta. Tähän aihealueeseen liittyviä kysymyksiä voidaan tarvittaessa ottaa esille seuran jäsenilleen tekemässä palautekyselyssä. Tarvittaessa jäsenet voivat antaa palautetta myös seuran nettisivujen palautelomakkeen kautta.

2.2 Puuttuminen

2.2.1 Käytäntöjen tiedottaminen toiminnassa mukana oleville

Ohjeistuksen tekemisestä tiedotetaan seuran jäsenkuntaa uutisoimalla asia seuran nettisivuilla. Tehdyt ohjeistukset pidetään julkisesti saatavilla seuran nettisivujen materiaalisalkussa.

Ikäluokan vastuuvallmentajan velvollisuus on kertoa ikäluokan pelaajille pelisääntöpalaverin tai muun kauden aloituspalaverin yhteydessä häirinnän ehkäisystä ja siihen puuttumisesta. Erityisesti on korostettava sitä, että luottohenkilönä pelaajien suuntaan toimii vastuuvallmentaja ja jos hänelle ei pysty asiasta kertomaan, niin seuran toiminnanjohtaja.

Käytännöistä kerrotaan toiminnassa mukana oleville vapaaehtoisille kunkin aloittavan ikäluokan vanhempainkokouksissa.

2.2.2 Valitusten ja epäilyjen tarkistaminen

Kaikkiin alaikäisten häirintää koskeviin valituksiin ja epäilyihin tulee suhtautua vakavasti. Lähtökohtana on aina häirinnän kohteeksi joutuneen henkilön oma kokemus.

Alaikäisen häirintää koskevista valituksista tai epäilyistä kuulevan joukkueen toimihenkilön velvollisuus on kertoa asiasta viipymättä seuran toiminnanjohtajalle. Toimihenkilö ei saa kertoa asiasta muille osapuolille. Toiminnanjohta-

jan tehtävä on olla yhteydessä molempiin osapuoliin ja alaikäisen vanhempiin sekä muihin tarpeelliseksi katsomiinsa tahoihin asian selvittämiseksi.

Tässä yhteydessä on muistettava, että sukupuolisessa häirinnässä ei useinkaan ole kyseessä rikos, vaan asiaton käytös.

2.2.3 Rikosepäilyihin puuttuminen

Mikäli jollain seuran toiminnassa mukana olevalla henkilöllä on syytä epäillä rikosta (rikoslaissa mainittu teko), tulee hänen välittömästi ottaa yhteyttä poliisiin ja lastensuojeluviranomaiseen. Tässä yhteydessä on hänen myös välittömästi otettava yhteyttä seuran toiminnanjohtajaan, jonka tehtävänä on ottaa seuran puolesta yhteyttä alaikäisen vanhempiin. Tarvittaessa seuran toiminnanjohtaja avustaa poliisia sekä vastaa kaikesta tarpeellisesta tiedottamisesta.

2.2.4 Ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntäminen

Seuran toiminnanjohtaja voi oman harkintansa mukaan ottaa yhteyttä myös ulkopuolisiin vaihtoehtoisiin ammattiasiantuntijoihin avun ja/tai neuvojen saamiseksi.

2.2.5 Lasten ja nuorten edun mukaisesti toimiminen

Seuran esisijaisena tavoitteena on alaikäisten turvallisuus.

Tilanteen selvittelyssä mukana olevien toimijoiden, erityisesti toiminnanjohtajan, velvollisuutena on varmistaa, että epäasiallinen toiminta ei jatku. Tässä yhteydessä on huomattava, että epäasiallista toimintaa voi kokea myös aikuinen alaikäisen taholta tai alaikäinen toisen alaikäisen taholta. Tarvittaessa tekijän ja uhrin välinen kanssakäyminen katkaistaan, kunnes asia on selvitetty.

2.2.6 Viestintä

Toiminnanjohtaja kuulee kaikkia tapahtuman osapuolia sekä tiedottaa kaikkia asiaan liittyviä osapuolia asian käsittelyn etenemisestä ja seuran tekemistä toimenpiteistä. Tiedottamisessa on aina otettava huomioon kaikkien asianosaisten oikeusturva.

Viestinnässä noudatetaan seuran viestintäsuunnitelmaa.

Kaikki ulkoinen viestintä kriisitilanteissa tapahtuu vain ja ainoastaan seuran puheenjohtajan kautta osapuolten oikeusturva huomioiden.

3 TEHTÄVÄNKUVAT, JOISSA RIKOSTAUSTAN TARKISTAMINEN KATSOTAAN TARPEELLISEKSI

3.1 Valmentajat

Pääosa seuran vastuupalmentajista on työsuhteessa seuraan, joten laki vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä ei koske heitä.

Ei työsuhteessa olevien vastuupalmentajien sekä apupalmentajien osalta toimenkuva sisältää:

- säännöllistä alaikäisten opetusta ja ohjausta
- henkilökohtaista vuorovaikutusta alaikäisten kanssa
- tehtävän hoitamista yksin tai olosuhteissa, joissa ei voida ohjeistuksesta huolimatta taata alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta.

Näin ollen vapaaehtoisten valmentajien tehtäväkuva katsotaan sellaiseksi, että seuralla on mahdollisuus selvittää näiden rikostausta.

3.2 Huoltajat

Huoltajien osalta toimenkuva sisältää:

- säännöllistä alaikäisten ohjausta
- henkilökohtaista vuorovaikutusta alaikäisten kanssa
- tehtävän hoitamista yksin tai olosuhteissa, joissa ei voida ohjeistuksesta huolimatta taata alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta.

Näin ollen huoltajien tehtäväkuva katsotaan sellaiseksi, että seuralla on mahdollisuus selvittää näiden rikostausta.

3.3 Joukkueenjohtajat

Joukkueenjohtajien osalta toimenkuva sisältää:

- säännöllistä alaikäisten ohjausta
- henkilökohtaista vuorovaikutusta alaikäisten kanssa
- tehtävän hoitamista yksin tai olosuhteissa, joissa ei voida ohjeistuksesta huolimatta taata alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta.

Näin ollen joukkueenjohtajien tehtäväkuva katsotaan sellaiseksi, että seuralla on mahdollisuus selvittää näiden rikostausta.

3.4 Joukkueen muut vanhemmat

Muilla joukkueen vanhemmilla ei katsota olevan säännöllistä alaikäisten opetusta tai ohjausta, joten näiden osalta ei ole perusteluita rikostaustan selvittämisestä.

Joukkueiden toiminnassa ja leireillä tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää ainoastaan joukkueen toimihenkilöihin (valmentajat, huoltajat, joukkueenjoh-

tajat) lukeutuvia vapaaehtoisia, jolle on opastettu alaikäisten kanssa toiminnan ohjeistus ja joiden rikostausta voidaan tarvittaessa selvittää.

4 VAPAAEHTOISTEN RIKOSTAUSTA SELVITTÄMINEN

Vapaaehtoisten rikostaustan selvittää EPS:ssä aina toiminnanjohtaja. Toiminnanjohtaja tekee päätökset, keneltä tässä ohjeessa mainituissa tehtävissä toimivilta 1.5.2014 jälkeen toimintaan mukaan tulleilta rikostausta tarkistetaan.

Toiminnanjohtaja saa pyydetyt henkilön rikosrekisteriotteen ja on siitä vaito-olovelvollinen myös työsuhteensa päättymisen jälkeen laissa säädettyjen rangaistusten uhalla. Saatuaan rikosrekisteriotteen, toiminnanjohtaja on velvollinen toimittamaan sen viipymättä asianomaiselle itselleen. Rikosrekisteriotteesta ei saa ottaa jäljennöksiä.

Merkintä rikosrekisteriotteesta ei estä henkilön ottamista tehtävään. Seuran toiminnanjohtajan tehtävä on arvioida, voidaanko kyseinen henkilö ottaa tehtävään.